

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena Novin na celo leto je: doma 20., v Ameriko 80 Din.
Cena Marijinoga Lista na celo leto je: doma 10 Din., v Ameriko 50 Din. Novine prihajajo vsaki teden, M List vsaki mesec. Naročniki M. Lista dobijo kalendar brezplačno, naročniki Novin pa za polovično ceno, letos za 5 Din. Rokopisi se ne dajo nazaj, Rokopise i naročnino pošiljajte na uredništvo ali opravništvo Novin v Crensovcu, Prekm.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Oglasi, (inserati) se tudi sprejmajo. Cena ednoga kvadratnega centimetra za ednok en dinar za večkrat popust. Cena malih oglasov je do dvajset reči 5 Din., više od vsake reči pol dinara. Med tekstem je cena oglasov cm² dva dinara v „Poslanom“ tri dinare. Ki naroči 1/4, 1/2 ali celo stran, dobi 25% popusta za edno objavo, za večkratno več. Takso za vse oglase plača opravništvo „NOVIN“.

Otvoritev naše železnice se bo vršila, kak so to g. minister Anton Sušnik pismeno naznanili narodni poslanci g. Klekli, novembra 22. sobotni dan. Te velepomembni dogodek naj nas vse navduši, da se pripravimo, kak je dostojno za sprejem prvoga vlaka, ki nas bo stalno vezao z našimi brati prek Müre.

Herriot—Radič—Macdonald.

Erio (Herriot) je predsednik vlade na Francuskom; — Radič je protivnik vsake poštene vlade v Jugoslaviji, ar navadno te guči proti njegov škodljivo, gda bi ta lahko državljanom pomagala i jo ovira v njenom deli; Macdonald je pa predsednik vlade v Angliji. — Ti trije etak pridejo vküp.

Erio je pretrgao veze z Rimskov svetov stolicov i je priznal sovjetsko Rusijo. Penez za to nema, da bi za 37 milijon francuskih katoličancov držao zastopnika pri Kristušovom zastopniki pri rimskomi pap!; to je prej nepotrebno, papeštvo je prej nikaj — rajši naj živijo krvoločni boljševiki i rajši naj plačujejo francoski katoličanci za vzdrževanje poslaništva v boljševiškoj Moskvi. — Kakša kriviga, Radič se je zvezao z boljševiki v Rusiji. Njegova stranka je združena z tistimi ropari, ki so teliko milijon ljudi spomorili nedužno — poznate njihovo divjaštvo v Slov. Krajini — zato brše den za dnevom ona tak grdo proti kat. cerkvi i vere.

V Varaždinu je sam Radič glasno povdarjao, ka Rim nam več ne bo zapovedavao, to je ka papa vu verskih rečej nam nema juša ravnati, kak njemi ga je dao sam Kristuš. Ka to pomeni? Ka Kristuš nema prav, nego Radič? Kam bo to pripelalo? Boži ljudje, premislite malo, kama idete, ki slepo verjete Radičevcom. Premislite, ka se tu že zača iti za dušno zveličanje, ka se tu že zača širiti kriva vera.

Macdonalda angleškoga ministra je pri volitvah, štere so se te preminole dni vršile, vrglo jedino to, ka je iskao zveze z ruskimi boljševiki. Samo edno pismo Zinovjovega, ruskega boljševiškega državnika na njega je napravilo to, da veren protestantski i katoličanski Angleški narod njemi je vzeo 40 poslancov i je dao protiboljševiškim konservativcom 191 absolutne večine. Pa Macdonald je bio en dober, vero spoštiva-joči politik. Pazimo zato, Bog je prvi i vse drugo za tem pride, i ravnamo se po angleškoi peldi.

Fabiola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Zapovedao je vratari, da dveri li naj pusti odprejte, ar bi se znalò pripetiti, da ga ne bi bilo pri vrataj, kda bo se on vraćao i da čakati ne vtegne, ar se njemi silno trbe pašćiti. Tudi sprevajalca, ki bi njemi pokazao Fabiolino hišo, ne potrebluje, ar itak sam dobro zna za njo.

Fulvij si sede nasproti Fabioli i etak nadeljuje: „Ne smete se čütiti razžaljeno, da tak nepričaküvano pridem k vam: to sem se od vas navčo dnes v Tuljanovoi vozi! — pa morem začeti od začetka. Kda so me vaš oča oprvim pozvali na obed, sem našeo tükar deklüčko — imenüvati vam je ne potrebno — štera si je s svojim obnašanjom včasi pridobila moje srce, pa tudi njeno srce je bilo meni vsikdar naklonjeno!“ „Nesramnik!“ zakrči Fabiola, „da sploh vüpate edno reč od nje spregovoriti! Ka pravite

Kakše naj bo življenje v Kmečkih zvezaj.

Na dugo i podrobno govoriti o tom, ka je Kmečka zveza, kakši cio ma i kakega pomena je za kmeta i maloga obrtnika, se mi ne vidi potrebno. To že tak vsakši zna, da je Kmečka zveza tista organizacija slovenskoga ljudstva, štera se bori za to, da bodo vladala v našem političnom življenju krščanska načela, da dobi narod v parlamentu zastopnike, ki se bodo bojuvali za pravičnost v javnom življenju. Kmečka zveza je organizacija, ki šče obvarvati narod pred zapellivimi nasprotniki vere — pred liberalci, ki se trüdüjo, da bi spravili v svoj tabor verni slovenski narod i ga s svojimi idejami o slobodi napravili nevernoga.

Kmečka zveza si je stavila težavno nalogo i dosegne jo samo te, če s trdnov rokov prime za vsako orožje, štero njoj je dano. Glavno orožje vsake organizacije pa je, da živo deluje, se spopunjava i dela z vsemi silami na to, da dosegne svoj cio. Uspeh organizacije je odvisen od toga, kakše življenje vlada v njoj; če je v njoj vse mrtvo, je to znamenje, da organizacija propada, nasprotno pa, če se člani organizacije zanimajo za vse, ka se v njoj godi, če pomagajo pri vküpnom deli, organizacija napreduje, dobiva moč.

Kmečka zveza je tudi organizacija, zato vala to tudi njoj. Kem več je v njoj življenja, tem več uspehov doseže.

Pred par tjedni — 28. okt. — sem bio na zborüvanju SLS (Kmečke zveze) v Crensovcu, štero je priredo g. Klekl za cell d. lendavski okraj. Na zborüvanju se je zbralo prek 2000 ljudi. Za navaden shod je to zadosta, če pa pomislimo, da je bilo to zborüvanje za okraj, šteri je pri zadnjih volitvah dao za SLS prek 3600 glasov i v šterom ma skoro vsaka ves Kmečko zvezo, je to premalo. Hvalevredno je, da so prišli ljudje tudi iz jako oddaljenih vesi, a čüдно, da jih je bilo iz sosednih vesnic, iz šterih bi lahko prišli vsi, razmeroma malo. Začno sam razmišlati, ka je tomi zrok. I prišeo sem do osvedočenja, da je krivda v tom, da v Kmečkih zvezah nega pravoga življenja; da so ljudje premalo organizirani. Ne je najpre zadosta, da je što samo vpisani v zvezo, tudi to ne zadostuje, če redno plačuje — če namre trbe plaćati — članarino. Vse to je nikaj ne. Što je član, mora biti pravi član; član, po svojih djanjih, ne pa samo po imeni. Dužnost vsakoga (člana) je, da pri društvenom deli pomaga, da se zanima za zvezajne zadeve, prihaja k sestankom i predavanjom. Organizacija sama pa mora meti skrb na to, da bo članom mogla podajati ka hasnovitoga, zanimivoga, da jih na te način pridobi.

Pri vsakšoj organizaciji je najvažnejše, da ma odbor ki je sposoben organizacijo voditi.

To je važno tudi pri Kmečkih zvezaj, potrebno je, da njih vodijo možje, ki se na to razmijo, ki majo ugled i vpliv. Odborniki morajo biti ljudje, ki majo veselje do dela, ki so pripravleni porabiti svoje moči za to, da bo zveza, napredovala. Samo odbor pa je ne zadosta. On je samo za to, da vodi, delati pa morajo tudi drugi.

I v čem naj obstoji to delo? V izvršavanju društvenih dužnosti. Zveza nalaga članom dužnosti i nalaga jih zato, da se spunjavajo, ne pa zato, da bi njim pravili: „Ka me briga“ i druge takše lepe govore.

Pravo življenje — društveno najpre — je samo tam mogoče, gde vsakši član na tenko spunjava dužnosti. To naj si vsakši zapomni. Gda bo se vsakši tudi držao — ar samo znati to, neje zadosta — bodo mele naše zveze več uspehov. Te ne bodo člani spitali, če jih bomo vabili na shode, „ka böm tam“, nego se vzdignejo i bodo šli. I te jih tudi naši nasprotniki ne pripravijo do toga, da bi pri volitvaj glasovali na nje.

Organizacija, zveza, pa mdra članom tudi nekaj podati. Ar samo s tem, da jim nalaga dužnosti, jih ne pridobi, celo odbija jih. Ne sme od njih samo zahtevati, nega mora jim tudi davati. I ka naj Kmečka zveza svojim članom poda, popišem ob drugoi priliki.

NEDELA.

Po Ris. 22. Evang. sv. Mataja XXII. 15—21. Farizeji so šteli Jezusa v reči dobiti. I osramotili so se. Ne v reči dobiti, nego nasledivati moremo Jezusa v ljübezni do bližnjega, to nam odpre nebesa.

Ljübezen do bližnjega.*)

Ja, čüdežno Bog takšim vnoökrat pomaga v stiskaj, jih rešuje v nevarnostaj, jih blagoslavja pri blagi i živini i deci, jih vodi že v tom časnom življenju od sreče do sreče, od uspeha do uspeha, tak da se očividno spunjava nad njimi reč iz knjige Pregovorov: Što se ubogoga smili, na interes posodi Gospodi, i njemi povrne, ali kak je pravo pobožen moč, gda so ga grajali zavolo njegove velke darovitnosti: Pri tistih vrataj, pri šterih ide milošćina vö, ide boži blagoslov notri!

Predragi! Obdelajmo svoja srca po tistih linijaj, štere je Bog sam zarisao v nja, po linijaj ljübezni i smilenja!

I če bi se videlo naše srce šče tak trdo, verjimo, da se da izklesati ž njega ljübezen. Michelangelo je ednok stao zamišlen pred sirovöv

*) Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani. Izdala tiskarna Nićman v Ljubljani.

od njene naklonjenosti do vas, je debela i mastna laž!“

Fulvij njoj odvrne: „Ka zadeva gč. Agneško, mi je najbolši svedok vaš oča, šteri me je sam večkrat opominao, da naj ne neham, da nebi hodo v ogleđi, ar njemi je Agneška sama pravila, da me ma rada!“

Fabiola se je čütila nekako ponižano, ar se je zdaj spomnila, da Fulvij guči istino, ar je njeni oča istinsko živo v toj zmoti!

„Znam, da je moj oča živo v toj zmoti, ali jaz, šteroj je ona nikaj ne zakrivala —“

„Kak svojo verö!“ jo stavi Fulvij i jo zasmehuje.

„Tiho, tiho! Iz vaših vüst prihaja to, kak da bi kunoli, jaz sem pa dobro znala, da vas ona ne more videti!“

„Se razmi potom, kda ste jo vi pregovorili i preslepili. Od tistoga časa, kda sva se prvič vidila, ste mi vi najhüjši neprijateo; vi i oni izdajalec, tribun, šteri je pa že dobo svoje plaćilo i šteroga ste si zvolili za tisto mesto, za štero sem se jaz potegüvao; — o le mirni

bodiće, jaz ščem, da me poslüšate — vi ste pokopali moje dobro ime, ste zagiftali njena čütüla, zato ste njeno ljübezen spremenili v sovraštvo!“

„Ljübezen?“ zakriči. „Vse drugo prle, kak to! Kakšo ljübezen ste pa vi čütüli do nje? Kak vuk do ovce, ste hrepeneli po njenoj vrednošći i po njenom rödi! To vas je gnalo i nikaj drugo ne!“

„Ne je istina! Če bi poslünila mojo prošnju i bi se zaročila z menov, bi živo tak, kak bi to terjao moj stan. Bio bi zadovolen i za gvüšno vreden njene roke...“

„Kak tisti, šteri njoj zdaj zagvüša svojo ljubav, po trej vöraj njoj je pa gotov ponüdbo staviti: Ali me vzemeš ali te pa dam vmoriti! Ie vkraj od mene, le vkraj! vi celo zrak, ki vas öbdaja, pokvarjate!“

Včasi, včasi, odidem, samo, da dogotovim, ka sam nameno; i povem vam, da se bote skoro veselili mojega odhoda. — Nikdar vas ne sam zbantüvao, pa ste mi denok zapri pot do vsakoga poštenoga življenja! (Dale).

skalov marmora i gda so ga pitali, zakaj tak pazljivo ogleduje kamen, je pravo majster, da je v kamni angeo, šteroga mora ž njega izvabiti. Prelep odgovor! Se zna je trbelo vztrajno šprelico i majstersko roko... Tudi v naša srca je od Boga skrito zarisana ljubezen.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Radičov shod dnes dva tjedna se je vršo mirno v D. Lendavi. Govorila sta poslanca Čišmešija i dr. Krnjevič. Od naše stranke se je povdarjalo na shodij: Radičevci ne agitirajo proti nam, zemlje neščejo deliti, granice moro ostati, siromak, ki je zemljo dobo, jo more obdržati. Vse to je po našem programi, kak kmečka zveza ne glasi samo, nego tudi dela za to. Ne odgovarja pa istini, kak piše „Slobodni Dom“, da je 7000 ljudi bilo na shodi. Bilo jih 3000 Madjarov. Tem menje je istina, da je Prekmurje bilo horvatsko i mora tudi bit. Istina je to, da nikdar neje bilo horvacko i tudi ne bo — slovensko je bilo i bo, mora bit, za to smo se borili proti madjarskoj vlasti. Naj si Radičevci iščejo drugih poti za zvezo z Rusijov, Prekmurje nede za to službo. Nede nikdar.

Država.

Čudne vrste zdravilo. Fr. Otorepac je policiji dobro znan. Kak šteč pa je künšten clovek, ga je itak doletela nesreča, da je bio izgnani iz ljubljanskega policijskoga okoliša. A hrepenenje ga je gnalo nazaj v Ljubljano. Stražnik ga je naskóri opazo i ar se je včasih z začudenjom osvedočo, da se je možiček nekako čudno odebello i da se debelost neje ednako merno porazdelila, ga je stavo. Pa glejte čudo. Mož si je omotao kaput pod obleko. „Ka pa mate ti i zakaj?“ ga pita stražnik. „Ej gospod stražnik, strašno me mantra protin! Ve nimam obstanka (pa sem šo k doktorji; mislo sem si, gospod so modri i mi bodo znali pomagati. I doktor so pravili: „Ar je tvoj protin močen i prav poseben, moreš si kaput vsigdar tak omotati, da ti pokrije črevo. Črevo je poglavitna reč pri protini.“ Stražnik, se zna, ne je vervao čudnomi recepti i je künštneža odpelao na policijo. Tam so odmotali z njegovoga protinas-toga čreva lep kaput, šteri je bio vkradnjeni v špitali.

Včasih tudi ropar pomaga. Pred kratkim sta na poti stavila dva ropara nekšega poštarja i sta zahtevala od njega peneze. Te penez ne je meo, zato jiva je proso, da ga pustita. Preiskala ga sta i sta pri njem resan najšla samo nekšo malo šumico, Te je pa mlajši pravo svojemi tovariši, naj njemi da ednoga „kovača“, da bo meo več. Te je začno iskati, a meo je samo banke po 100 i 1000 dinarov. Po žepaj pa je vküp najšeo 10 kron i te je dao poštarji.

Svet.

Vóra iz slamnatih bilk. V Müncheni je trajna razstava za prvovrstno umetelno obrt. Tam vidimo zdaj vóra napravljeno iz samih slamnatih bilk, brez kovine, brez per. Pa je tak natančna kak vsaka druga. Vóra stoji na podi, je 170 cm. visika i predstavlja cerkev, ki je tudi iz slame. Napravo jo je čevlarski majster, že več let ide i je ne je trbelo popravlati.

Boj proti ženskoj modi. Mehikanci so jako lagoji na deklice, ki si dajo vlase okrožiti. Naj prle so se borili proti tom s članki v novinaj, zdaj pa s škarjami. Pri gledališčaj, plesiščaj itd. čakajo na takše deklice, jih pelajo vó na prósto i jim ščista zrežejo vlase. Ženske so, to se zna, zavolo toga jako razburjene i pravijo: „Mi se lahko oblačimo i nosimo kak se ščemo.“ Zanimivo znamenje za položaj je to, da majo kočiji v Mehiki na kočijaj napis: „V tom vozi je nova ženska moda varna.“ — Cerkev je začnola v zadnjem časi odločen boj proti prevelkoj razgaljenosti žensk. Včasih pride do prav neprijetnih nastopov. Dobro je zadeo nekš francoski župnik. Če se njemi vidi zaročnica

premalo oblečena, jo pela v šegeštijo, joj oprči na rame debeli plašč z vune i jo pela k oltari. Pred zdavanjom jo nagovori z očetovskim glasom: „Cerkev je premrzla i bojim se, da bi se v vašoj lehkoj obleki prehladili. Obdržite plašč i oddajte ga potom v šegeštiji, gde ga ohranijo za poznejšo rabo. Nihče njemi nemre zamerili.

Bogata herbija. Na Angleškom je že davno vmro lord Nelson i je zapústo 11 milijon funt šterlingov, (1 šterling, je okoli 300 dinarov). Oblasti so dugo ne mogle najti pravoga dediča. Zdaj pa se je oglaso dedič, ki je bio do toga časa vratar v malom varaši Osterode na Ruskom. Srečni dedič je že odpotúvao na Angleško.

Pišliva glava — prostor za reklamo. V Beči, ki je jako iznajdliv v reklamaj, se kaže zadnji čas v javnih prostoraj mož, ki ma na svojoj pišljivoj glavi pisane i risane najrazličnejše reklame. Gda se je oprvim pokazao v kakšoj kavarni ali sprehajališču, se odkrio i pokazao na svojoj glavi reklame raznih podjetij, se je vse gnjetilo okoli njega. Na ednok se je raznesla novica, da je to eden od visokih oficero, šteri je inači ne mogó najti zaslúžka i je nazadnje svojo pišljivo glavo odao za reklame. Dopisnik bečkih novin se je spústo v razgovor z njim i te se je skazao kak pravi velkovaški modrijan: „Naj ljudje samo govoriijo, ka sam bio prle, ar je čisto vseedno, ali sam bio officer, uradnik, umetnik, igralec ali kašteč i naj znam to ali ono. Od znanja, štero ma clovek od prle, se ne da vsigdar živeti i ar ščejo vsi živeti, se vnogi tudi odavlejo. Če oda eden celo svojo glavo, svojo pamet, svoje srce, celo svoje leto, zakaj ne bi jaz odao svoje pišljivosti?“

Domača politika.

V domačoj politiki se ne dosta spremenilo. Vlade ešče nemamo. G. Timotijevič bi mogo koncentracijsko vlado sestaviti. Pogajanja so se do zdaj ne posrečila. Naša stranka, muslimanski klub, Davidovičova stranka, kak zavzniki, ščejo sporazum med Srbi, Hrvati i Slovenci. To želi sam krao. Radič bi mogo to podpirati! Naglašja dostokrat tudi ali guči pa tak, ka se ne ve, ka šče. Krono povišaje ednok do zvezd, drugikrat pa tak poniža, ka se niti nemre popisat. Njegova politika bi do revolucije pelala, kak zdaj šče. To si pa itak ne želemo. Če bi Pašič—Pribičevićova stranka pelala volitve, te de znan bežao v Moskvo k bolševikom.

Svetovna politika.

Volitve na Angleškom so se vršile 29. oktobra. Izid je sledeci: konservativci so dobili 402 mandata, delavska stranka 157, liberalci 41 i neodvisni 4. Takšega izida ne je nihče pričakúvao. Konservativna stranka, šteroj je lani pri volitvaj Mac Donaldova delavska stranka iztrgala oblast iz rok, je prišla nazaj k moči. Dobila je več kak polovico vseh mandatov. Da Mac Donald ne je dobo več mandatov, je pripisúvati njegovej pomirjevalnoj politiki, štero je vodo nasproti Rusiji i tudi tom, da njegova vlada ne je mogla odpraviti brezposelnosti, kak je to pri svojem nastopi naglašúvala. Kakšo politiko bo vodila nova vlada i kakše stališče zavzeme nasproti njoj Mac Donald s svojov strankov, štera bo šče tudi zdaj mela velki vpliv v zbornici, se ne ve.

Iščem iz dobre familije ednoga učenca za mlinara.
GYÖRKÖS PÉTER mlinar
Lutverci p. G. Radgona

Naročnina ino oglasi se sprejmejo za „Novine“ pri ERDŐSY BARNABAŠ, trgovci z papirrom i igračami v Murskoj Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Zahvala.

Za mnogobrojno izraženo sočutje ob smrti našega nepozabnega očeta, Ivana Baller, izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo vsem tistim, ki so dragoga pokojnoga spremili na zadnjoj poti.

Otroci.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazonk, kik forrón szeretett, drága jó apánk Baller János elhunytja alkalmával a temetésen megjelent szivesek voltak és ezzel mély fájdalomukat enyhítették, ez uton mondunk köszönetet.

Gyermekei.

MALI OGLASI

6 plügov zemlje je k odaji v Dolnjem Lakoši. Kúpci se naj zglasijo pri Ignaciji Nemšič v Dolnjem Lakoši.

V dugoveškoj (Lendvahosszafalui) ciglenici se dobi, dokač je v zalogi, 1. klase črep 1000 kom. cigeo po 1000 Din. pa po 450 Din.

Slovenska Banka d. d.

podružnica DOLNJA LENDA
plača najbolje dolarje in zlate peneze.

Ovlaščena banka za trgovanje z devizami in valutami. Izstavlja izvoznikom uverenja in prevzema bančne garancije.

FAL CIGEO ČREP.

Puconska ciglenica oda cigeo i črep — zavolo pomenkanja prostora — kúpcom ki ga odpelajo od dnes naprej do konca toga leta, proti plačili v gotovini po naslednjoj znižanoj ceni:

cigeo (za zidanje) po 550 Din.
črep (Fab.) po 1400 „
za 1000 falatov.

KUPITE! PRODATE!
Posestva, gostilne, trgovine itd. želite.
Realitetna pisarnica
„SILVAR“ Ljutomer, Stari trg 47.

Podpirajte Novine!

OBRTNA BANKA, PODRUŽNICA V LJUTOMERU

KUPEJE dolare in druge valute po najvišjem dnevnem tečaju DAJE obrtne in trgovske kredite pod zelo ugodnimi pogoji

Interurban
telefon šte. 2.

OBREŠTUJE vloge na tekoči račun in hranilne knjižice pod najugodnejšimi pogoji.

Račun ček. urad
Ljubljana št. 12726.